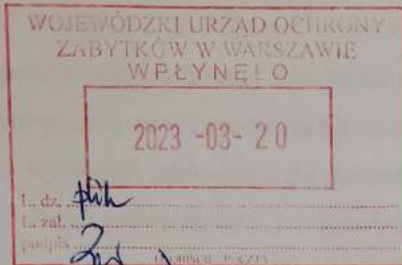

Stowarzyszenie Dziedzictwa Kulturowego i Krajobrazowego Dendropolis
ul. Myśliwska 1, 05-807 Podkowa Leśna, nr KRS 0000783201

RPW/10401/2023
Data: 2023-03-20

Podkowa Leśna, dnia 14 marca 2023 r.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

za pośrednictwem

Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków

ul. Nowy Świat 18/20

00-373 Warszawa

WSK.5180.182.2021.ML

Odwołanie od decyzji

W imieniu **Stowarzyszenia Dziedzictwa Kulturowego i Krajobrazowego Dendropolis** zwane dalej Dendropolis lub Stowarzyszenie wnosimy odwołanie od decyzji Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (MWKZ) z dnia 20 lutego 2023 r., znak **WSK.5180.182.2021.ML**.

Decyzję zaskarżamy w pkt. 1 w części dotyczącej wysokości administracyjnej kary pieniężnej oraz w zakresie nieustalenia, że prowadzone roboty budowlane nie tylko zostały wykonane niezgodnie z pozwoleniem Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, ale również bez pozwolenia (przepust). Niniejszą okoliczność stwierdził już Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Sportu w decyzji z dnia 2 lutego 2021 r., w związku z czym biorąc pod uwagę art. 76 § 1 k.p.a. (moc dowodowa dokumentów urzędowych) organ I instancji powinien również ustalić tożsamą okoliczność.

Decyzję zaskarżamy również w zakresie pkt. 4 z uwagi na niezasadne umorzenie postępowania w sprawie wymierzenia kary za prowadzenie robót budowlanych niezgodnie z pozwoleniem Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (decyzja nr 1192/2010 znak WN.4161-1/72/2010) w części prac polegających na częściowym zasypaniu przepustów rurowych warstwą piasku (zmieniając ich charakter z rozwiązania tymczasowego na stały) oraz wykonaniu dwóch rur PEHD zamiast przepustów.

Stowarzyszenie Dziedzictwa Kulturowego i Krajobrazowego Dendropolis
ul. Myśliwska 1, 05-807 Podkowa Leśna, nr KRS 0000783201

W związku z powyższym wnosimy o uchylenie decyzji organu I instancji oraz wydanie **decyzji merytorycznej (nie kasacyjnej)** przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego polegającej na wymierzeniu Gminie Miasto Podkowa Leśna administracyjnej kary pieniężnej w wysokości adekwatnej do stwierdzonego naruszenia - uszczerbek, którego doznał zabytek w skutek prowadzonych robót oraz interes społeczny polegający na ochronie zabytków, jest w ocenie organu I instancji **znaczny**, co w opinii Stowarzyszenia uzasadnia podwyższenie wysokości administracyjnej kary pieniężnej do wysokości 500.000 zł (słownie: pięćset tysięcy złotych) za prowadzenie robót budowlanych polegających na przebudowie zbiornika wodnego na rzece Niwce w Podkowie Leśnej, znajdującego się na terenie nieruchomości przy ul. Lilpopa 16 w Podkowie Leśnej (dz. nr ewid. 2 z obręb. 7) niezgodnie z pozwoleniem Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 5 listopada 2010 r., (decyzja nr 1192/2010 znak WN.4161-1/72/2010) oraz bez wymaganego pozwolenia (przepust).

Na wstępie podkreślić należy, że przedmiotowa kara została nałożona na podmiot, który podjął działania niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków z dnia 5 listopada 2010 r., (decyzja nr 1192/2010 znak WN.4161-1/72/2010).

W związku z tym w żadnym wypadku nie ma i nie może mieć wpływu na słuszność nałożonej kary sprawa zawisła przed Naczelnym Sądem Administracyjnym o sygn. akt. II OSK 2044/22 w sprawie ze skarg kasacyjnych Stowarzyszenia Dziedzictwa Kulturowego i Krajobrazowego Dendropolis i Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie sygn. akt. VII SA/Wa 335/22 uchylającego do ponownego rozpoznania decyzję Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 16 grudnia 2021 r. DOZ-OAiK.650.1396.2021.BKW.

Z tych właśnie powodów organ I instancji słusznie odmówił zawieszenia postępowania administracyjnego w niniejszej sprawie.

Sygnalizujemy, że Inwestor może składać tożsame wnioski aby sprawę próbować przedłużyć (wybory na jesieni) lub bezzasadnie powiązać z przedmiotem postępowania przed NSA i decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 16 grudnia 2021 r. DOZ-OAiK.650.1396.2021.BKW. Sprawy te nie są ze sobą związane, ponieważ niniejsza sprawa

dotyczy wymierzenia kary za roboty wykonane niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków z dnia 5 listopada 2010 r. (decyzja nr 1192/2010 znak WN.4161-1/72/2010).

Zarzuty do pkt. 1 decyzji w części dotyczącej wysokości administracyjnej kary pieniężnej oraz w zakresie nieustalenia, że prowadzone roboty budowlane nie tylko zostały wykonane niezgodnie z pozwoleniem Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, ale również bez pozwolenia (przepust).

Organowi I instancji zarzucamy naruszenie:

- art. 107 § 3 k.p.a., w związku z art. 107d ust. 2 u.o.z.o.z., w związku z art. 189d pkt. 1) – 7) k.p.a., poprzez błędne zastosowanie polegające na niewyjaśnieniu przesłanek, którymi się kierował organ I instancji wymierzając administracyjną karę pieniężną w wysokości 10.000 złotych przy jednoczesnym prawidłowym ustaleniu przez organ, że „uszczerbek, którego doznał zabytek w skutek prowadzonych robót oraz interes społeczny polegający na ochronie zabytków jest w ocenie tut. Organu znaczny”. Powoduje to dysonans pomiędzy dyrektywami wymiaru kary wskazanymi w art. 189d pkt. 1) – 7), a sankcją przewidzianą w art. 107 d ust. 2 u.o.z.o.z., która wynosi od 500 zł do 500.000 zł.

Wysokość wymierzonej kary pieniężnej t.j. 10.000 zł, stanowi tylko 2% przewidzianej prawem wysokości kary. W związku z czym uzasadnione jest stwierdzenie, że jest to kara znikoma, niska, wręcz "symboliczna", a powinna być adekwatna (odpowiednia) do stopnia naruszenia, który został prawidłowo ustalony przez organ I instancji jako **znaczny**. W opinii Stowarzyszenia "znaczny" oznacza, za słownikiem języka polskiego, ważny, znaczący, wyróżniający się czymś (źródło: <https://sjp.pl/znaczny>). Czyli innymi słowy należy stwierdzić, że wysokość kary powinna pozostawać w związku semantycznym z tym ustaleniem i dyrektywami kary wskazanymi w 189d k.p.a., czyli również powinna być znaczna, ale nie może przekraczać limitu, który jest określony na nie zmienionym od 5 lat poziomie 500.000 zł. Dlatego kara 500.000 zł będzie karą adekwatną.

Kwota 10.000 zł jest symboliczna i nie przystaje do powagi sprawy. Wynosi tylko o 25% więcej niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w styczniu 2023 w województwie mazowieckim, które wynosi ogółem 7959,47 zł. Pamiętajmy, że kara ma zostać wymierzona za "zniszczenie" zabytkowej przestrzeni publicznej w zabytkowym mieście.

Dane za GUS Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa mazowieckiego w styczniu 2023 r. strona 8.

<https://warszawa.stat.gov.pl/opracowania-biezace/komunikaty-i-biuletyny/inne-opracowania/komunikat-o-sytuacji-spooleczno-gospodarczej-wojewodztwa-mazowieckiego-styczen-2023-r-,2,121.html>

Wymierzając administracyjną karę pieniężną, organ I instancji powinien brać pod uwagę.

1) wagę i okoliczności naruszenia prawa, w szczególności potrzebę ochrony życia lub zdrowia, ochrony mienia w znacznych rozmiarach lub ochrony ważnego interesu publicznego lub wyjątkowo ważnego interesu strony oraz czas trwania tego naruszenia; Organ ustalił, że waga naruszenia prawa była znaczna oraz Inwestor doprowadził do niej świadomie. Warto dodać, że Inwestor jest podmiotem w pełni profesjonalnym i korzysta z usług profesjonalistów w tym zakresie, tak od ochrony zabytków jak i budownictwa, prawników i urzędników zatrudnionych w Gminie Miasto Podkowa Leśna z burmistrzem Arturem Tusińskim na czele jako kierownikiem jednostki.

2) stopień przyczynienia się strony, na którą jest nakładana administracyjna kara pieniężna, do powstania naruszenia prawa. Organ prawidłowo ustalił, że Inwestor świadomie wykonał roboty budowlane niezgodnie z pozwoleniem MWKZ z 2010 r., jak również bez pozwoleń wodnoprawnych - uzyskał je dopiero następnie w skutek niedopatrzania PGW Wody Polskie, w warunkach istotnego odstępstwa od wydanego pozwolenia budowlanego Starosty Grodziskiego z 2016 r., oraz całkowicie sprzecznie z decyzją o uwarunkowaniach środowiskowych realizacji przedsięwzięcia z 2010 r., którą wydał sam przedstawiciel Inwestora jako organ administracji publicznej tj. Burmistrz Miasta Podkowa Leśna. W załączeniu na dowód przekazujemy;

- a) postanowienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie RDOŚ-14-WOO-II-RK-6613-214/10 z dnia 11 sierpnia 2010 r.
- b) decyzję nr 02/2010 Burmistrza Miasta Podkowy Leśnej z dnia 7 października 2010 r. o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia (znak: GMil 7624/25/2010), która zakładała zupełnie inną realizację przedsięwzięcia niż to co zostało wybudowane w ramach samowoli budowlanej.

Z w/w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wynika w sumie to samo co z pozwolenia MWKZ z 2010 r., i pozwolenia budowlanego z 2016 r., (były to kwestie wymagające uzgodnień organów), że podczas przebudowy stawu powinno zostać wykonane:

- pogłębienie i uformowanie w czaszy zbiornika różnych stref głębokości wody,
- uszczelnienie czaszy zbiornika bentomatą,
- umocnienia dna i skarp zbiornika, znajdujących się stale pod wodą płytami betonowymi ażurowym,
- nowych konstrukcji tarasu widokowego, schodów, wjazdu do czaszy stawu,
- nowej konstrukcji budowli upustowej,
- nowych konstrukcji kładek nad rzeką Niwką do ruchu pieszego wokół zbiornika,

Skarpy zbiornika na granicy lustra wody i powyżej projektuje się umocnić materiałami naturalnymi: darnią turzycową i trawiastą, kiszka faszynową i narzutem kamiennym. Nawierzchnie nowego wjazdu do zbiornika projektuje się umocnić brukiem kamiennym. Konstrukcje kładek nad rzeką Niwką wykonane zostaną z drewna. Nie przewiduje się odtworzenia budowli wlotowej.

W wyniku prowadzonych prac powierzchnia zajmowana przez zbiornik oraz kształt zewnętrzny zbiornika miały ulec niewielkim zmianom w stosunku do stanu istniejącego, zwiększy się natomiast pojemność zbiornika.

Uszczelnienie czaszy zbiornika spowoduje, że nawet w okresie posuszonym, gdy rzeka Niwka okresowo wysycha, zbiornik będzie napelniony wodą. Drzewa rosnące na skarpach zbiornika zostaną zachowane. Koryto rzeki Niwki poniżej i powyżej przebudowanego zbiornika pozostanie bez zmian. Powierzchnia terenu zajęta przez przedsięwzięcie wynosi ca 5160 m².

Natomiast podstawowe parametry przedsięwzięcia, zgodnie z decyzją o uwarunkowaniach środowiskowych to:

- normalny poziom piętrzenia wody (NPP) – 100,75 m n.p.m.
- powierzchnia zbiornika przy normalnym poziomie piętrzenia – 1700 m²
- pojemność zbiornika -2950 m³

Stowarzyszenie Dziedzictwa Kulturowego i Krajobrazowego Dendropolis
ul. Myśliwska 1, 05-807 Podkowa Leśna, nr KRS 0000783201

- średnia głębokość zbiornika – 1,74 m

Dowód : postanowienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie RDOŚ-14-WOO-II-RK-6613-214/10 z dnia 11 sierpnia 2010 r.

Oczywiście burmistrzem Miasta Podkowa Leśna w 2010 roku była wówczas inna osoba niż obecny Burmistrz Artur Tusiński, jednak decyzja o uwarunkowaniach środowiskowych nadal wiąże w sprawie oraz nie została zmieniona ani uchylona, o czym obecny Burmistrz zapewne wie, tylko milczy na ten temat w myśl zasady *Accusare nemo se debet*.¹

Tym samym oznacza to, że na terenie ściśle chronionym doszło nie tylko do samowoli budowlanej, konserwatorskiej, wodnoprawnej ale również do budowy wbrew wydanej decyzji środowiskowej, co jest nie tylko rażącym naruszeniem prawa, ale może stanowić przestępstwo zniszczenia zabytku stypizowane w art. 108 u.o.z.o.z., oraz przestępstwo niszczenia środowiska (przyrody) z art. 187 i 188 kodeksu karnego², poza innymi przestępstwami, które są już przedmiotem śledztwa w prokuraturze, o czym informowaliśmy MWKZ oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

¹ nikt nie musi oskarżać siebie samego; nie można nikogo przymuszać do zeznawania przeciwko sobie

² **Art. 187. [Niszczenie lub uszkodzenie chronionych terenów lub obiektów]**

§ 1. Kto niszczy, poważnie uszkadza lub istotnie zmniejsza wartość przyrodniczą prawnie chronionego terenu lub obiektu, powodując istotną szkodę, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2.

Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Art. 188. [Działalność zagrażająca środowisku]

Kto, na terenie objętym ochroną ze względów przyrodniczych lub krajobrazowych albo w otulinie takiego terenu, wbrew przepisom, wznosi nowy lub powiększa istniejący obiekt budowlany albo prowadzi działalność gospodarczą zagrażającą środowisku, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Stowarzyszenie Dziedzictwa Kulturowego i Krajobrazowego Dendropolis
ul. Myśliwska 1, 05-807 Podkowa Leśna, nr KRS 0000783201

Leśny Park Miejski w Mieście - Ogrodzie Podkowa Leśna jak wiadomo jest chroniony wpisem indywidualnym do rejestru zabytków oraz wpisem obszarowym, odpowiednio wpisy do rejestru zabytków A 1182 i wpis do rejestru zabytków A 1194. Ponadto jest chroniony zapisami prawa miejscowego, tj. z Miejskowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego, przyjętego Uchwałą Nr 84/XIX/2008 z dnia 26 czerwca 2008 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta-Ogrodu Podkowa Leśna, Strategią Zrównoważonego Rozwoju Miasta Ogrodu Podkowa Leśna przyjętej uchwałą Nr 167/XXXIV/2013 z dnia 14 listopada 2013 r., Statutem Miasta przyjętym uchwałą 66/XVIII/2004 z dnia 20 lutego 2014 r. z późn. zm., z Kompleksowym Programem Uregulowania Gospodarki Wodnej na terenie Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów przyjętego uchwałą 125/XXIII/2016 z dnia 26.04.2016 r., z Programem Ochrony Środowiska przyjętym uchwałą 76/XV/2011 z dnia 8.12.2011 r., z rozporządzeniami o ochronie przyrodniczej – z Rozporządzeniem wojewody mazowieckiego nr 3 z 13 lutego 2007 r. o powołaniu Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz z Rozporządzeniem wojewody mazowieckiego nr 5 z 14 marca 2007 r. w sprawie powołania zespołu przyrodniczo – krajobrazowego pod nazwą „Leśny Park Miejski w Mieście -Ogrodzie."

Pod rozwagę poddajemy, aby Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego lub MWKZ stosownie do **art. 95 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami** skorzystał ze swoich ustawowych uprawnień.

3) **działania podjęte przez stronę dobrowolnie w celu uniknięcia skutków naruszenia prawa.** Należy stwierdzić całkowity brak takich działań. Inwestor z pełnym rozeznanem od samego początku nie miał zamiaru wykonać tego co zostało zaplanowane na mocy pozwolenia MWKZ z 2010 r. Znamienne jest, że rurociąg, co stwierdził już Minister Kultury Dziedzictwa Narodowego i Sportu w decyzji z dnia 2 lutego 2021 r., został wykonany bez pozwolenia konserwatorskiego oraz bez pozwolenia na budowę (postanowienie PINB z dnia 7.03.2022 r.). Nie jest on tymczasowy, tylko od początku miał być docelowy wg Inwestora. Vide poniższa informacja dla wykonawców.

Stowarzyszenie Dziedzictwa Kulturowego i Krajobrazowego Dendropolis
ul. Myśliwska 1, 05-807 Podkowa Leśna, nr KRS 0000783201

MIASTO-OGRÓD
PODKOWA
LEŚNA

Urząd Miasta Podkowa Leśna
ul. Akacjowa 39/41, 05-807 Podkowa Leśna, tel. 22 759 21 00, fax 22 758 90 03, e-mail: urzadmia@podkowalesna.pl

Podkowa Leśna, 25.10.2017 r.

Informacja nr 1 dla Wykonawców

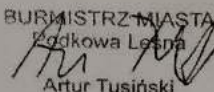
Dotyczy przetargu: „Przebudowa zbiornika wodnego na rzece Niwce (Rów RS-11) w Podkowie Leśnej – Etap I.” – nr sprawy: 271.26.2017

Pytanie nr 1

W związku z chęcią złożenia oferty w przetargu pt. „Przebudowa zbiornika wodnego na rzece Niwce w Podkowie Leśnej - ETAP I” proszę o informację, czy dopuszczają Państwo alternatywne rozwiązania wlotu i wylotu rzeki Niwki do i ze zbiornika? Jeżeli TAK, to w jakim zakresie można dokonać zmian?

Odpowiedź na pytanie nr 1

Tak, dopuszczamy alternatywne rozwiązanie wlotu i wylotu rzeki Niwki do zbiornika poprzez zastosowanie rur PEHD lub równoważnościowy pod względem jakości i użyteczności urządzeń, przy czym należy zastosować co najmniej dwa odcinki przewodów o średnicy min. 100 cm - średnica wewnętrzna rury. Pożądane jest zastosowanie rozwiązania rur z kielichami w celów późniejszego szczelnego połączenia wlotu i wylotu w stawie. Dopuszcza się zatem na tym etapie rezygnację z budowy barierki na kładkach jak te wymienione w projekcie i wykorzystanie obecnie zamontowanych.

BURMISTRZ MIASTA
Podkowa Leśna

Artur Tusiński

W przestrzeni publicznej zaś przedstawiciel Inwestora, burmistrz miasta Artur Tusiński, nie ma sobie nic do zarzucenia i manipuluje opinią publiczną, twierdząc, że sprawa ma charakter polityczny.

Jest to zachowanie niegodne pracownika samorządowego, którym jest burmistrz i sprzeczne z obowiązującą go ustawą o pracownikach samorządowych, w szczególności art. 24. Obciążający fakt, to ten, że do jego podstawowych obowiązków należy dbałość o

Stowarzyszenie Dziedzictwa Kulturowego i Krajobrazowego Dendropolis
ul. Myśliwska 1, 05-807 Podkowa Leśna, nr KRS 0000783201

wykonywanie zadań publicznych oraz o środki publiczne, z uwzględnieniem interesu publicznego oraz indywidualnych interesów obywateli. W szczególności zaś przestrzeganie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i innych przepisów prawa, nie pomijając prawa z zakresu ochrony zabytków.

Mając te obowiązki na uwadze oraz fakt, że osoby decyzyjne Inwestora - Gminy Miasto Podkowa Leśna, jako osoby prawnej, składają się wyłącznie z pracowników samorządowych, powoduje to, że pomimo, iż ich działania są sprzeczne z prawem, nie spotykają się z odpowiednią reakcją ze strony organów nadzorczych, a wręcz powoduje to ich rozzuchwalenie i samozadowolenie.

Pomimo, że nawet dla laika jest odwrotnie. Powoduje to erozję i całkowitą utratę zaufania do urzędników - pracowników samorządowych - w Podkowie Leśnej. Szczególnie, gdy mieszkańcy mają przedstawiony oficjalny komunikat o treści jak poniżej na Facebook burmistrza. Później te posty są powielane w Biuletynie Miasta - Ogród Podkowa Leśna, którego redaktorem naczelnym co oczywiste, jest sam burmistrz.

Stowarzyszenie Dziedzictwa Kulturowego i Krajobrazowego Dendropolis
ul. Myśliwska 1, 05-807 Podkowa Leśna, nr KRS 0000783201

13.03.2023, 22:25

Facebook

Artur Tusiński, Burmistrz Miasta Ogródu Podkowa Leśna ...

22 lutego o 08:15 · 🌐

Na skutek składanych kolejnych wniosków przez Dendropolis o ukaranie finansowe Miasta Podkowa Leśna, Konserwator Zabytków nałożył karę 10 tys. zł za prace przy budowie stawu, na które wcześniej wydał pozwolenie - dwukrotnie (sic!). Od decyzji odwołujemy się, sądzić należy, że trafi do sądu, jak wszystkie poprzednie. Wcześniej toczyło się postępowanie w tej samej sprawie, które nie zakończyło się założeniem kary (Dendropolis jednak nie odpuściło). W tle mamy politykę, oby jesień przyniosła zmiany i powrót do merytorycznych rozstrzygnięć w postępowaniach administracyjnych. Ponieważ mój komentarz do tej sprawy byłby mało parlamentarny, to komentowanie zostawię już Wam.

#jeszczebedzieprzepiekniejeszczebedzienormalnie

👍👎 45

64 komentarze 2 udostępnienia

Poniżej publiczny post burmistrza, który zniesławia w naszej ocenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Artur Tusiński, Burmistrz Miasta Ogródu Podkowa Leśna

Denis Eckhoff Kompromis? Czyli dokładnie co? Według mojej wiedzy, próby wytłumaczenia czy uzyskania informacji od protestujących o co dokładnie im chodzi były. Włączyło się w te próby bardzo wiele osób o niekwestionowanym autorytecie w

mieście. Wszystkie te próby spaliły na panewce, zostały odrzucone. Ale może Pan spróbuję, będę zobowiązany.

Cieszyłem się za każdym razem, kiedy dostawaliśmy pozytywną decyzję na dokończenie budowy, ale to Dendropolis od tych decyzji się odwoływało. Nikt inny.

Kiedy dostaliśmy rygor wykonalności i mogliśmy kontynuować budowę, poprzez układy polityczne doprowadziło do uchylecia jej przez ministra. Nie możemy kontynuować. Twierdzenie, że jest to moja wina jest mocnym nadużyciem zważywszy, że osoby związane ze stowarzyszeniem, ba nawet osobiście w przeszłości protestowały za każdym rozwiązaniem, które przedstawiały władze naszego miasta różnych kadencji. Począwszy od 2006 roku. Nie uchylam się w tym miejscu od odpowiedzialności. Zapewne, mając dzisiejszą wiedzę część rzeczy zrobiłbym inaczej lub podobnie. Ale to nie ja działam wbrew - przeciwko. O mediacjach i kompromisie można byłoby mówić, gdyby druga strona miała wolę rozmowy, a dwa wiedziało dokładnie czego chce, a tego nie wie. Ponieważ ich zarzuty ewoluują wraz z czasem. Jeżeli jakąś drogę im się zamknie to wymyślają kolejne bezpodstawne, próbując haniebnie wykorzystać przy tym różne służby. Czy Pan wie, na przestrzeni ostatnich lat, ile napisali skarg, donosów? Do ilu instytucji? Setki. Czy tak robią osoby zdolne do mediacji/rozmowy/kompromisu? Nie.

Czy to znaczy że miałbym nie robić nic? Pozostawić park z roku na rok coraz bardziej w pogarszającej się kondycji? Niszczący? Pozwolić na to żeby wlewały się coraz większe ilości zanieczyszczonej wody? Żeby do naszych ujęć wody pitnej infiltrowały zanieczyszczenia ze ścieków drogowych, sanitarnych albo rolniczych?

Czy miałbym pozwolić na to, żeby był zrealizowany projekt zakładający wyłożenie całego dna stawu płytami betonowymi? Czy na wybicie pięciometrowych wyprasek plastikowych w głąb gruntu? Czy wybudowanie monstrualnych, wystających ponad pół metra nad powierzchnią gruntu budowli betonowych? Takich jak wiadukty pod torami? I jaki miałbym osiągnąć efekt? Brak wody w stawie? Zanieczyszczenia? Niemożność korzystania w pełni z uroków parku? Dalszą jego degradację? Otóż odpowiem jako burmistrz i mieszkaniec - nie zgadzam się na takie rozwiązanie. To, które zaproponowaliśmy w 2019 roku, być może nie było najlepsze. Dlatego w 2021 dokonaliśmy zmiany projektu, złożyliśmy ponownie projekt, który rozwiązuje wszystkie kwestie podnoszone przez lata i spełnia oczekiwane mieszkańców.

I na końcu, dlaczego mielibyśmy się w mieście, jako mieszkańcy podporządkować terrorowi stosowanemu przez bardzo wąską grupę mieszkańców? Która nie ma poglądów, zdania w

Stowarzyszenie Dziedzictwa Kulturowego i Krajobrazowego Dendropolis
ul. Myśliwska 1, 05-807 Podkowa Leśna, nr KRS 0000783201

sprawie, a kieruje się tylko uprzedzeniami? Też się na to nie zgadzam jako mieszkaniec i burmistrz. Nie będę podejmował złych decyzji dla miasta. Denis Eckhoff jeszcze raz zachęcam do działania. Proszę mediować wycofanie skarg przez Dendropolis. Wtedy jak czarodziejską różdżką dotknęci w 3 miesiące skończymy staw. Niektóre sprawy, niestety muszą przejść przez sądy. Tak było ze starostwem i drogami.

Burmistrz też nie wyraża skruchy. W przestrzeni publicznej (oficjalny profil Burmistrza Podkowy Leśnej Artura Tusińskiego na Facebook) formułuje zniesławiające treści na temat naszego stowarzyszenia Dendropolis oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego jako organu administracji publicznej, pomawiając konstytucyjny organ, że w sprawie decydowały "układy polityczne".

...proponując do działania może być przyjęta tylko wtedy jak zostawimy język agresji wobec Dendropolisa, a odwrotnie z szacunkiem i kulturalnie. Bardzo kulturalnie. Można się tak umówić?

Lubię to! **Odpowiedz** 2 tyg.

Artur Tusiński, Burmistrz Miasta Ogrodu Podkowa Leśna

Denis Eckhoff nie zmieniałbym nic z zaproponowanego w projekcie rozwiązania. Jest najlepsze dla miasta, parku, substancji zabytkowej i środowiska.

Stowarzyszenie Dziedzictwa Kulturowego i Krajobrazowego Dendropolis
ul. Myśliwska 1, 05-807 Podkowa Leśna, nr KRS 0000783201

Artur Tusiński, Burmistrz Miasta Ogródu Podkowa Leśna
Denis Eckhoff muszę przyznać jedno, nie byłem w stanie przewidzieć, że PiS będzie niszczył sądownictwo, szkolnictwo, samorządy, administrację, będzie łamał prawa mniejszości, niszczył finanse publiczne, walczył z kobietami, niszczył przedsiębiorczość i wycinał w pień lasy. Także nie byłem w stanie przewidzieć, że macki tej struktury sięgną małej Podkowy, a zawdzięczmy to lokalnym działaczom PiS, ich znajomościom i układom skupionym wokół Dendropolis. W normalnym, demokratycznym Państwie ręczne sterowanie decyzjami administracyjnymi nie powinno mieć miejsca. Ty nazywasz to porażką polityczną jednego burmistrza małej miejscowości wobec dzisiejszego aparatu Państwa. Widzę to inaczej, nie traktuję tego jako porażki politycznej. Jestem przekonany, że w słusznych sprawach trzeba walczyć do końca i wierzę, że te sprawy wygramy. Odpuszczenie to godzenie się nie tylko na te haniebne metody, ale także na degradację tego miejsca i w konsekwencji całej Podkowy Leśnej. A, że to trwa - tak, też nad tym ubolewam. Jeżeli wszyscy będą tak łatwo odpuszczali jak Ty, to w tym kraju moje i Twoje dzieci nie mają przyszłości.

Lubię to!   Odpowiedz   2 tyg.

Na marginesie należy zauważyć, że burmistrz w przestrzeni publicznej kreuje się na eksperta w dziedzinie budownictwa. Twierdzi również, że "zaprojektował i wykonał szereg inwestycji gminnych na terenie powiatu pruszkowskiego i grodziskiego oraz miasta Warszawy".

W związku z czym należy zasadnie uznać, że Inwestor nie był nieświadomy wykonania samowoli budowlanej. Godził się na to, tylko myślał, że uniknie sankcji.

Cytat za stronę; <http://arturtusinski-podkowa.pl/o-mnie/>

Artur Tusiński – absolwent Politechniki Warszawskiej. Studiował na Wydziale Inżynierii Środowiska i Wydziale Administracji i Nauk Społecznych. Na wydziale Inżynierii Lądowej ukończył studia podyplomowe Zarządzanie w budownictwie. Posiada Certyfikat Polskiego Stowarzyszenia Menedżerów Budownictwa uznawany przez Chartered Institute of Building. W Wyższej Szkole Gospodarki Nieruchomościami na Wydziale Ekonomii ukończył kierunek Gospodarowanie Nieruchomościami. Zanim został Burmistrzem Miasta Podkowa Leśna, swoje dwudziestoletnie życie zawodowe związał z obszarem zarządzania w budownictwie, inżynierią wodną, gospodarką nieruchomości, architekturą i planowaniem przestrzennym. Pracował przy realizacji wielu projektów budowlanych dużych firm polskich i międzynarodowych (CH Reduta, Osiedle Inflancka, Centrum Olimpijskie, BMTI, Strabag,

bazy logistyczne na terenie powiatu pruszkowskiego i wiele innych), przeprowadzał procesy uzyskania decyzji WZiZT dla obszernych gruntów na terenie Warszawy, ma doświadczenie w wywłaszczeniach pod drogi krajowe i autostrady, zaprojektował i wykonał szereg inwestycji gminnych na terenie powiatu pruszkowskiego i grodziskiego oraz miasta Warszawy. W ramach doskonalenia zawodowego uczestniczy w wielu konferencjach i szkoleniach.

W piśmiennictwie z zakresu prawa i postępowania cywilnego wskazuje się, że znaczenie procesowe uzasadnienia polega na tym, iż: „1) ma ono dać rękojmię, że sąd będzie starannie zastanawiał się nad swym rozstrzygnięciem, 2) ma umożliwić wyższej instancji zorientowanie się, czy przesłanki, na których oparł się sąd niższy, są słuszne, 3) ma służyć w razie wątpliwości do ustalenia granic powagi rzeczy osądzonej i innych skutków wyroku” (*Postępowanie cywilne*, 1972, s. 386). Z kolei w doktrynie prawa i postępowania administracyjnego obowiązek uzasadniania decyzji wiąże się zwykle z zasadą przekonywania (art. 11) oraz z wyrażoną w art. 8 zasadą pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa oraz świadomości i kultury prawnej obywateli (np. *Komentarz*, 1995, s. 266). Por. wyrok NSA w Warszawie z 26.10.1984 r., II SA 1161/84, ONSA 1984/2, poz. 97, z glosą J. Borkowskiego i z glosą A. Jaroszyńskiego, OSPiKA 1986/3, poz. 48, w którym stwierdzono, że: „1. Fundamentalną zasadą, na jakiej opiera się nasz system prawny, jest zasada równości obywateli wobec prawa. Art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

W naszej ocenie Gmina Miasto Podkowa Leśna pomimo znaczącego naruszenia prawa, została ukarana w sposób jedynie symboliczny, co nie znajduje uzasadnienia w stanie faktycznym sprawy i stanowi naruszenie;

- art. 7 k.p.a., i .art. 8 §1 i §2 k.p.a., poprzez niezastosowanie polegające na traktowaniu Inwestora w nieuzasadniony uprzywilejowany sposób względem innych, polegający na wymierzeniu Inwestorowi administracyjnej kary pieniężnej w wysokości 2% możliwej do wymierzenia wysokości kary za znaczny uszczerbek, którego doznał zabytek w skutek prowadzonych robót oraz interes społeczny polegający na ochronie zabytków, podczas gdy przepisy k.p.a., oraz Konstytucji RP nakazują traktować wszystkich równo.

Warty przytoczenia jest przykład ukarania inwestora prywatnego Forum Gdańsk Sp. z o.o. za prowadzenie prac na odcinku Kanału Raduni w Gdańsku bez wymaganego pozwolenia organu ochrony zabytków. Niniejsza sprawa jest podobna.

<https://www.gdansk.uw.gov.pl/3119-inwestor-forum-gdansk-ukarany>

Generalny Konserwator Zabytków prof. IH PAN Magdalena Gawin utrzymała w mocy decyzję wojewódzkiego konserwatora zabytków nakładającą na Forum Gdańsk Sp. z o. o. karę pieniężną w wysokości 500 tys. zł za prowadzenie prac budowlanych na odcinku Kanału Raduni .

20 września 2018 r., Generalny Konserwator Zabytków prof. IH PAN Magdalena Gawin wydała decyzję utrzymującą w mocy decyzję Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z 21 czerwca 2018 r. nakładającą na Forum Gdańsk Sp. z o. o. karę pieniężną w wysokości 500 tys. zł za prowadzenie prac budowlanych polegających na wykonaniu tzw. koryta edukacyjnego Kanału Raduni, bez wymaganego art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami pozwolenia Miejskiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku, jako organu właściwego do udzielenia pozwolenia.

Kanał Raduni został wpisany do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku w 1981 r. Ochroną konserwatorską objęty został kanał na całej długości (ok. 14 km) wraz z groblami, towarzyszącą zabudową i zielenią. Ponadto ochronę konserwatorską Kanału Raduni zapewniał miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego z czerwca 2005 r., który nakazywał zachowanie otwartego przebiegu Kanału Raduni, za wyjątkiem rejonu dawnego założenia tzw. Kunsztu Wodnego oraz Młyna Rakowego. Należy podkreślić, że w wyniku przeprowadzonych prac doszło do przykrycia odcinka kanału Raduni, wbrew ustaleniom miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

„Inwestor dwukrotnie prowadził prace przy kanale Raduni bez wymaganego pozwolenia, gdy wygasło to wydane przez konserwatora miejskiego oraz po stwierdzeniu nieważności wszystkich pozwoleń konserwatorskich przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. To również zdecydowało o maksymalnej wysokości kary. Naszym zdaniem Inwestor naruszył prawo w sposób w pełni świadomy i umyślny, ignorując i rażąco naruszając prawny obowiązek posiadania ważnego pozwolenia. Zdaję sobie sprawę, że przy wielkości inwestycji jaką jest Forum Gdańsk, wysokość kary może nie wydawać się rażąco wysoka, jednak stanowi też ona konieczną formę zmanifestowania przez organ ochrony zabytków, iż prowadzenie robót budowlanych przy zabytku rejestrowym, z jawnym lekceważeniem obowiązków prawnych związanych z koniecznością uzyskania

Stowarzyszenie Dziedzictwa Kulturowego i Krajobrazowego Dendropolis
ul. Myśliwska 1, 05-807 Podkowa Leśna, nr KRS 0000783201

decyzji konserwatorskiej, będzie spotykać się ze strony organu ochrony zabytków - z karą adekwatną, stanowczą, w granicach prawa. Takie działanie jest naszym obowiązkiem. Każdy podmiot niewypelniający obowiązków określonych w Ustawie o Ochronie Zabytków, których naruszenie zagrożone jest karą administracyjną, musi liczyć się z sankcją w postaci tej kary".- cyt. Agnieszka Kowalska, Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków.

W niniejszej sprawie jest podobnie. Kara powinna być adekwatna i stanowcza, inaczej traci swój sens. Przecież karę 10.000 zł przy inwestycjach sięgających milionów złotych (jak w sprawie niniejszej) Inwestor może sobie próbować "wkalkulować w koszty".

Tylko kara odpowiednio wysoka, urealniona, może zapewnić funkcję prewencyjną, odstraszającą.

Wykonane prace zostały wykonane przy zabytku objętym wpisem indywidualnym oraz obszarowym w ramach układu urbanistyczno - architektonicznego, więc to powinno mieć znaczenie przy wymiarze kary, ponieważ inwestor całkowicie zlekceważył fakt konieczności uzyskania pozwolenia. Uznał z sobie tylko znanego powodu, że może to zrobić po wykonaniu robót (ex post) co jest niezgodne z prawem i wszystkimi dokumentami urzędowymi sporządzonymi w sprawie.

Nie trzeba chyba nikomu tłumaczyć, że znaczenie i funkcja prewencyjna kary ma fundamentalne znaczenie z punktu widzenia interesu społecznego polegającego na ochronie zabytków.

Warto w tym miejscu przypomnieć, że ochrona zabytków jest naszą powinnością jako obywateli RP i jest o niej mowa w preambule do Konstytucji RP "zobowiązani, by przekazać przyszłym pokoleniom wszystko, co cenne z ponad tysiącletniego dorobku" oraz w art. 5. "Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju."

Jeżeli kary będą niskie, a za taką należy uznać karę 10.000 zł, nikt nie będzie się nimi przejmował i postępował podobnie do Inwestora reprezentowanego przez Burmistrza Artura Tusińskiego w myśl zasady "skoro on może to ja też, najwyżej zapłacę 10.000 zł. kary".

Powoduje to ryzyko wystąpienia zrelatywizowanego syndromu zbitej szyby³ i zaraźliwości łamania prawa z zakresu ochrony zabytków u innych. Dlatego kara i reakcja musi być bardziej zdecydowana wobec samorządu terytorialnego (który z definicji stoi na straży praworządności) niż wobec podmiotu prywatnego.

Zarzuty co do niezasadnego umorzenia sprawy w zakresie wskazanym w pkt. 4 decyzji.

Organowi I instancji zarzucamy naruszenie art. 77 § 1 k.p.a., poprzez błędną ocenę dowodów w postaci dziennika budowy. MWKZ umknęło, że do zasypania rurociągu o długości 66 metrów i średnicy 2 razy 100 cm doszło dnia 5 listopada 2018 roku wg wpisu do dziennika budowy, w związku z czym umorzenie postępowania w tym zakresie jest *prima facie* niezasadne.

Wpisy do Dziennika Budowy kształtują się następująco.

08.12. 1711.	W. budowy P. Kolan	Wpisanie czasu budowy rurociągu zapustowej
19.11	Roman Kolan	

³ **Teoria rozbitych okien (teoria rozbitej szyby)** – koncepcja w kryminologii i socjologii miasta zakładająca, że brak reakcji na łamanie mniej ważnych norm społecznych, np. tłuczenia szyb w oknach w danej dzielnicy, sprzyja wzrostowi przestępczości i łamaniu innych norm na zasadzie zaraźliwości.

Koncepcja ta opracowana została przez George'a Kellinga i Catherine Coles w pozycji *Fixing Broken Windows: Restoring Order and Reducing Crime in Our Communities* w roku 1982. Doprowadziła ona do wprowadzenia programu Zero tolerancji w Stanach Zjednoczonych.

W roku 2008 opisana została seria eksperymentów, których wyniki potwierdzały koncepcje „rozbitych okien”. W sytuacji, gdy w otoczeniu był hałas lub na ścianach znajdowały się graffiti, tendencja do łamania norm społecznych (śmiecenia, przywłaszczania mienia) zwiększała się^[2].

Ze względu na zaraźliwość aktów wandalizmu w przestrzeni miejskiej postuluje się szybkie ich usuwanie^[3].

05.XI 2018	mgr inż. Marek Opala Kierownik Robót Budowlanych upr. MAZ/0388/OHOK/10	Przystąpienie do robót przygotowawczych. Zabezpieczono tymczasowy murciąg 2x1000 przez obsypanie gruntem przed wypłynięciem Marek Opala
12.XI 2018	mgr inż. Marek Opala Kierownik Robót Budowlanych upr. MAZ/0388/OHOK/10	Przystąpienie do wstępnego ukształtowania czaszy zbiornika Marek Opala
04.06 2019	mgr inż. Marek Opala Kierownik Robót Budowlanych upr. MAZ/0388/OHOK/10	Wykonanie tymczasowego uszczelnienia czaszy zbiornika zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym z 17.05.2019 roku Marek Opala

Zapisy w Dzienniku Budowy świadczą o wykonaniu robót budowlanych niezgodnych z zatwierdzonym projektem budowlanym przez konserwatora zabytków (w pozwoleniu Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr 1192/2010 z 05.11.2010 r., znak WN.4161-1/72/2010, wg projektu Bartosik, Batory, Wagabart, 2010) oraz przez Starostę Grodzkiego Decyzja 1513/16 z 5.11.2016 r. wg projektu Gołaszewski, Jońca, 2016, będącego aktualizowanym projektem autorstwa Bartosik, Batory, Wagabart, 2010) będącego podstawą Umowy IK.272.394.90006.2017 oraz nr 272.274.90006.2018

„8.12.2017 r. – wykonano budowlę upustowej i wpustowej”

„5.11.2018 r. – przystępuję do robót przygotowawczych. Zabezpieczono tymczasowy murciąg 2 x 1000 przez obsypanie gruntem przed wypłynięciem”

„12.11.2018 r. – przystępuję do wstępnego ukształtowania czaszy zbiornika”

„4.06.2019 – wykonanie tymczasowego uszczelnienia czaszy zbiornika zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym z 17.05.2019 r.”

Stowarzyszenie Dziedzictwa Kulturowego i Krajobrazowego Dendropolis
ul. Myśliwska 1, 05-807 Podkowa Leśna, nr KRS 0000783201

Ponadto należy zauważyć, że wnioski Inwestora do MWKZ o wydanie pozwolenia na roboty budowlane w ramach tzw. projektu zamiennego z roku 2019 oraz powtórnego z roku 2021, dotyczyły wyłącznie komory filtracyjnej, tarasu widokowego, ścieżki wokół stawu, małej architektury oraz nasadzeń roślinności.

Z projektu 2019:

2 Zmiany w stosunku do projektu budowlanego, pierwotnego

Istniejące pozwolenie na budowę dotyczyło przebudowy zbiornika (rozwiązania techniczne w zakresie budownictwa wodnego).

Zmiany obejmują uzupełnienie projektu o:

- Budowę układu filtracyjnego wody.
- Budowę tarasu rekreacyjnego nad komorami filtracyjnymi.
- Budowę ścieżki o nawierzchni mineralnej.
- Budowę obiektów małej architektury – widowni z siedziskami.
- Nasadzenia roślin wodnych w zbiorniku.

Powyższe prace nie zmieniają zaprojektowanej retencji zbiornika.

3 Stan istniejący

Obiekt zajmuje część działki Nr 2, obręb 07, położonej przy ul. St. Lilpopa, należącej do Urzędu Miasta Gminy Podkowa Leśna i stanowiącej obszar parku miejskiego o powierzchni 12.02 ha. Przyległy do zbiornika teren pokryty jest mieszanym lasem z przewagą drzew liściastych. Obecnie realizowana jest przebudowa zbiornika. Wykonane zostały już wszystkie prace rozbiórkowe i część robót ziemnych.

Z projektu 2021:

OPIS TECHNICZNY

1. Rodzaj i kategorię obiektu budowlanego

Przedmiotem inwestycji jest zbiornik wodny na rowie Rs-11 w Podkowie Leśnej.
Kategoria obiektu budowlanego: XXIV - obiekty gospodarki wodnej.

2. Sposób użytkowania oraz program użytkowy obiektu budowlanego

Zaprojektowano budowę układu filtracji wody w zbiorniku. Na jego potrzeby zbudowane zostaną prefabrykowane, żelbetowe komory zagłębione w gruncie. Nad komorami zostanie wybudowany taras rekreacyjny wyposażony od strony wody w barierki. Nad przepustami zaprojektowano imitacje mostków o identycznych barierkach.

Ponadto zaprojektowano wokół stawu ścieżkę o nawierzchni mineralnej ograniczonej obrzeżem wykonanym z płaskowników stalowych gr. 4 mm.

Program inwestycji uzupełniony będzie o nasadzenia roślin wodnych które oprócz funkcji ozdobnej będą wspomagały mechaniczny układ filtracyjny w oczyszczaniu wody.

3. Układ przestrzenny i forma architektoniczna

Projekt przewiduje uregulowanie przebiegu i wykonanie nowej nawierzchni ścieżki biegnącej wokół stawu. Ścieżka o nawierzchni mineralnej z obrzeżami wykonanymi z płaskowników stalowych gr. 4 mm.

Po południowo wschodniej stronie stawu zaprojektowano komorę filtracyjną, a na niej taras rekreacyjny. Nawierzchnia tarasu będzie znajdowała się ok. 15 cm ponad lustrem wody. Nawierzchnia tarasu będzie wykonana z desek z drewna świerkowego. Z trzech stron, od strony wody taras będzie wyposażony w barierki. Ponadto zaprojektowano budowę dwóch imitacji mostków nad przepustami.

Nie można traktować projektów zamiennych z 2019 i 2021 roku jako okoliczności łagodzącej, jako próby legalizacji samowoli, jak to sugeruje MWKZ, lecz wręcz przeciwnie, jest to okoliczność obciążająca w stopniu najwyższym, kwalifikującym te działania do wymierzenia najwyższej kary przewidzianej prawem, ponieważ ustawa nie przewiduje legalizacji po wykonaniu robót i inwestor miał tego pełną świadomość. Wystarczy poddać analizie oba "projekty zamienne" aby dostrzec, że milczą one na temat uprzednio wykonanych samowolnie robót, przyjmując je bezpodstawnie jako stan zastany.

Natomiast co do kwestii umorzenia postępowania w sprawie wymierzenia kary za prowadzenie robót budowlanych niezgodnie z pozwoleniem Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w zakresie wykonania dwóch rur PEHD zamiast przepustów (co według MWKZ dokumentuje wpis w dzienniku budowy dnia 8.12.2017 r., określenie „wykonano budowle upustowej i wpustowej”) to należy stwierdzić, że organ I instancji naruszył w tym zakresie następujące przepisy;

- art. 7 ustawy z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (u.o.z.o.z.) oraz niektórych innych ustaw⁴ w związku z art. 117 u.o.z.o.z., poprzez niezastosowanie polegające na zaniechaniu ukarania Inwestora za czyn, który w dacie zdarzenia stanowił czyn niedozwolony (wskazany w art. 117 u.o.z.o.z.), w związku z czym w dacie orzekania nie istniały przesłanki uniemożliwiające ukaranie.

- Art. 189c k.p.a.,⁵ w związku z art. 189a § 1 k.p.a., w zw. z art. 107 d ust. 1 i 2 u.o.z.o.z. w związku z art. 117 u.o.z.o.z. poprzez niezastosowanie polegające na niezasadnym umorzeniu postępowania, pomimo, że art. 189c k.p.a., stanowi normę prawa międzyczasowego – tj. *jeżeli w czasie wydawania decyzji w sprawie administracyjnej kary pieniężnej obowiązuje ustawa inna niż w czasie naruszenia prawa, w następstwie którego ma być nałożona kara, stosuje się*

⁴ „Jeżeli czyn określony w art. 113, art. 113a, art. 114, art. 117 lub w art. 119 ustawy zmienianej w art. 1 stanowi jednocześnie zachowanie określone w art. 107a, art. 107b, art. 107c, art. 107d lub art. 107e ustawy zmienianej w art. 1, uprzednie prawomocne ukaranie sprawcy za wykroczenie stanowi przeszkodę do zastosowania wobec niego kary pieniężnej według przepisów o odpowiedzialności administracyjnej, a uprzednie nałożenie ostateczną decyzją administracyjną kary pieniężnej stanowi okoliczność wyłączającą orzekanie w postępowaniu w sprawach o wykroczenia.”

⁵ Jeżeli w czasie wydawania decyzji w sprawie administracyjnej kary pieniężnej obowiązuje ustawa inna niż w czasie naruszenia prawa, w następstwie którego ma być nałożona kara, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest ona względniejsza dla strony.

ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest ona względniejsza dla strony i powinien mieć zastosowanie w niniejszej sprawie.

Mając na uwadze powyższe, że czyn w dacie jego popełnienia był penalizowany przez art. 117 u.o.z.o.z. a od 1 stycznia 2018 roku jedyną sankcją jest administracyjna kara pieniężna, nie można stwierdzić, że kara pieniężna jest przepisem surowszym dla strony niż sankcja karna.

Reasumując art. 107 d ust. 1 lub 2 ma również zastosowanie do czynów popełnionych przed 1 stycznia 2018 roku. Taka jest intencja ustawodawcy, inaczej wystąpiłaby luka prawna i sprawcy wykroczenia z art. 117 u.o.z.o.z. nie mogliby być ścigani (powszechna abolicja?), ponieważ jeżeli przepis nie obowiązuje w dacie orzekania przez Sąd, sprawa jest umarzana z urzędu. Racjonalny ustawodawca przewidział to i dlatego obowiązuje przepis intertemporalny, który nakazuje karać ich, ale nie za wykroczenie, lecz w trybie administracyjnym.

Należy zauważyć, że naruszenie prawa przez Inwestora w świetle dowodów (nawet dla laika) jest oczywiste, a co więcej, nawet bezsporne – co wynika z decyzji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Sportu z dnia 2 lutego 2021 r., (której Miasto nie kwestionowało). W związku z czym jest wiążące dla organów na podstawie art. 76 § 1 k.p.a.

Dla przypomnienia warto podkreślić, że Minister w/w decyzji wskazał na rażące naruszenia prawa poprzez stwierdzenia na stronie 11 i 12 decyzji:

- „Zauważenia wymaga znacząca różnica w konsekwencjach odstępstwa od zatwierdzonego projektu budowlanego (inwestor legalnie rozpoczął roboty budowlane, ale wykonywał / wykonał je niezgodnie z udzielonym pozwoleniem i zatwierdzonym projektem budowlanym), a prowadzeniem robót budowlanych przy zabytku bez lub niezgodnie z pozwoleniem konserwatorskim. W pierwszym przypadku ustawodawca przewidział tryb postępowania nadzorczego naprawczego prowadzonego przez organ nadzoru budowlanego... natomiast w drugim zastosowanie ma przepis art. 45 ust. 1 pkt. 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zgodnie z którym w przypadku gdy bez wymaganego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków

ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest ona względniejsza dla strony i powinien mieć zastosowanie w niniejszej sprawie.

Mając na uwadze powyższe, że czyn w dacie jego popełnienia był penalizowany przez art. 117 u.o.z.o.z. a od 1 stycznia 2018 roku jedyną sankcją jest administracyjna kara pieniężna, nie można stwierdzić, że kara pieniężna jest przepisem surowszym dla strony niż sankcja karna.

Reasumując art. 107 d ust. 1 lub 2 ma również zastosowanie do czynów popełnionych przed 1 stycznia 2018 roku. Taka jest intencja ustawodawcy, inaczej wystąpiłaby luka prawna i sprawcy wykroczenia z art. 117 u.o.z.o.z. nie mogliby być ścigani (powszechna abolicja?), ponieważ jeżeli przepis nie obowiązuje w dacie orzekania przez Sąd, sprawa jest umarzana z urzędu. Racjonalny ustawodawca przewidział to i dlatego obowiązuje przepis intertemporalny, który nakazuje karać ich, ale nie za wykroczenie, lecz w trybie administracyjnym.

Należy zauważyć, że naruszenie prawa przez Inwestora w świetle dowodów (nawet dla laika) jest oczywiste, a co więcej, nawet bezsporne – co wynika z decyzji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Sportu z dnia 2 lutego 2021 r., (której Miasto nie kwestionowało). W związku z czym jest wiążące dla organów na podstawie art. 76 § 1 k.p.a.

Dla przypomnienia warto podkreślić, że Minister w/w decyzji wskazał na rażące naruszenia prawa poprzez stwierdzenia na stronie 11 i 12 decyzji:

- „Zauważenia wymaga znacząca różnica w konsekwencjach odstępstwa od zatwierdzonego projektu budowlanego (inwestor legalnie rozpoczął roboty budowlane, ale wykonywał / wykonał je niezgodnie z udzielonym pozwoleniem i zatwierdzonym projektem budowlanym), a prowadzeniem robót budowlanych przy zabytku bez lub niezgodnie z pozwoleniem konserwatorskim. W pierwszym przypadku ustawodawca przewidział tryb postępowania nadzorczego naprawczego prowadzonego przez organ nadzoru budowlanego... natomiast w drugim zastosowanie ma przepis art. 45 ust. 1 pkt. 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zgodnie z którym w przypadku gdy bez wymaganego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków

Stowarzyszenie Dziedzictwa Kulturowego i Krajobrazowego Dendropolis

ul. Myśliwska 1, 05-807 Podkowa Leśna, nr KRS 0000783201

określonych w pozwoleniu wykonano przy zabytku wpisanym do rejestru roboty budowlane wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję nakazującą przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, określając termin wykonania tych czynności, albo zobowiązującą do doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu we wskazany sposób i w określonym terminie. Wybór jednej z dwóch ewentualności, jakie daje przywołany przepis jest uzależniony od ustaleń stanu faktycznego i oceny, do jakiego stopnia bezprawne działania niekorzystnie wpłynęły na wartości zabytku, oraz czy możliwe lub celowe jest przywrócenie zabytku stanu poprzedniego. Przy czym zastosowanie art. 45 ust. 1 wymaga ustalenia, jaki wpływ samowolnie podjęte działania wywarły na zabytek. Nie ulega bowiem wątpliwości, że działania przy zabytkach, podejmowane bez pozwolenia, mogą lecz nie muszą powodować negatywnych skutków dla zabytku. Dokonując wykładni art. 45 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, należy mieć na uwadze, że jego celem jest usunięcie tych efektów samowolnych działań, które powodują uszczerbek dla wartości obiektu, zespołu, obszaru chronionych z konserwatorskiego punktu widzenia. Niemniej wskazania jednocześnie wymaga, że stosownie do art. 107 d ust. 1 w/w ustawy, kto bez pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt. 1-5, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł."

- "Wobec niekwestionowanej okoliczności wykonania robót budowlanych przy przebudowie stawu bez wymaganego pozwolenia (przepust) oraz w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr 1192/2010 z 05.11.2010 r., znak WN.4161-1/72/2010 (wg projektu Bartosik, Batory, Wagabart 2010) stwierdzić należy, że nieustalenie stanu faktycznego w przedmiotowej sprawie miało zasadniczy wpływ na dokonane rozstrzygnięcie. Z treści przepisu art. 36 ust. 1 pkt. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wynika wprost, że pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga prowadzenie robót budowlanych przy zabytku. Brak jest możliwości wydania ww. pozwolenia w trybie art. 104 k.p.a., skoro zamierzenie zostało już zrealizowane. Decyzja ta nie może być pozwoleniem następczym, wydanym już po wykonaniu wnioskowanych robót. Wobec realizacji części objętych wnioskiem robót postępowanie w sprawie wyrażenia zgody na ich prowadzenia jest bezprzedmiotowe."

Wysokość kary musi więc pozostawać w adekwatnym związku z tym ustaleniem i dyrektywami kary wskazanymi w 189d k.p.a., stosownie do funkcji jakie pełnią w systemie prawa.

Administracyjne kary pieniężne stanowią rodzaj sankcji administracyjnych, będących konsekwencją naruszenia określonego przepisu prawa administracyjnego. Naruszenie to polega na niedopełnieniu ustawowego obowiązku albo niepowstrzymaniu się od zakazu ciążącego na podmiocie zewnętrznym wobec właściwego organu administracji publicznej. Zakaz ten lub nakaz określony jest w przepisach administracyjnego prawa materialnego, a jego naruszenie stanowi tzw. delikt administracyjny. Podmiotami sankcji w postaci administracyjnych kar pieniężnych mogą być osoby fizyczne, osoby prawne albo jednostce nieposiadającej osobowości prawnej. W orzecznictwie sądów administracyjnych nie budzi wątpliwości dopuszczalność stosowania administracyjnych kar pieniężnych jako reakcji na naruszenie ustawowych obowiązków. Brak stosownej sankcji powoduje bowiem, że przepis staje się martwy, a niespełnianie obowiązku nagminne. Administracyjne kary pieniężne są zatem środki mające na celu mobilizowanie podmiotów do terminowego i prawidłowego wykonywania obowiązków na rzecz państwa, mają bowiem, przede wszystkim znaczenie prewencyjne. Przez zapowiedź negatywnych konsekwencji, jakie nastąpią w wypadku naruszenia obowiązków określonych w ustawie albo w decyzji administracyjnej, motywują adresatów do wykonywania ustawowych obowiązków (por. Sygn. akt II SA/Wa 2875/21 <https://uodo.gov.pl/pl/138/2643>).

Ufamy, że Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sposób właściwy ustali wysokość kary pieniężnej, która będzie nie tylko adekwatna do stwierdzonego naruszenia, ale także spełni zamierzone funkcje – represyjną i prewencyjną zgodnie z ratio legis ustawy i celem niniejszego postępowania.

Małgorzata Stępka

prezes

W załączeniu:

Elżbieta Wolska – Zdunek

wiceprezes